

Moord in Muiden

Kogels door de raadzaal

Het komt in Nederland gelukkig niet vaak voor dat er kogels door raadzaalen van gemeentehuizen vliegen om conflicten tussen burgers en overheid te beslechten. Maar in Muiden is het een keer gebeurd en wel op 5 september 1933. Die dag kwam een ontevreden inwoner van Muiderberg, de heer I. Ibelings, strandfotograaf, het gemeentehuis binnen, trof in de hal zijn plaatsgenoten H. Veth en G. de Beus en schoot ze neer. Vervolgens rende hij naar boven, naar de raadzaal op de eerste verdieping, waar de raadsvergadering net was afgelopen. Daar schoot hij van korte afstand op burgemeester De Raadt en wethouder W. Hottentot. Henk Veth overleed na aankomst in het ziekenhuis, de heer G. de Beus was weliswaar zwaar gewond (op 6 september schreef het *Utrechts Nieuwsblad* nog dat 'zijn toestand zoo ernstig (was) dat men zijn overlijden moest verwachten'), maar hij herstelde en was weer aanwezig bij de raadsvergadering van 12 december 1933.

Ayla Blüm

Onder de tafel

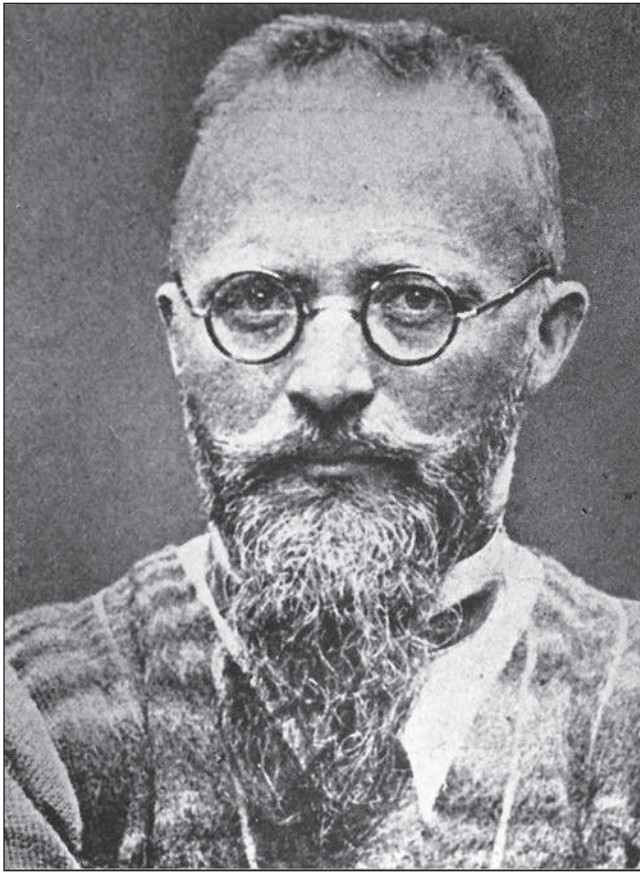
De journalist van de *Gooi- en Eemlander* die avond was de heer A. Gieskens. Hij schreef: "de vergadering was rustig verlopen. De meeste tijd was gaan zitten in een discussie over 'het bloot recreëren van stadsmensen op het strand van Muiderberg'. De vergadering was afgelopen en raadsleden en bezoekers liepen naar beneden. Burgemeester De Raadt en wethouder Hottentot waren nog even aan het napraten. Op korte afstand schoot hij (bedoeld is Ibelings) op beide heren en trof hen onder het hart en in de buik. Terwijl de burgemeester en de wethouder achterover zakten, realiseerden wij ons wat er zich allemaal afspeelde. Het eerste wat je doet is onder tafel duiken, want je moet er niet aan denken dat de kerel zich zou omdraaien en verder zou schieten. Nadat

Ibelings door het publiek was overmeesterd, kwam ik, Gieskens, onder de tafel vandaan en vernam toen dat de strandfotograaf in de hal nog twee mensen had neergeschoten. De heer Henk Veth, houder van een consumptientent op het strand van Muiderberg en de heer De Beus, die een lunchroom met theehuis bezat in Muiderberg."

'Het eerste wat je doet is onder tafel duiken'

Hij vervolgt: "De verslagenheid in Muiden was bijzonder groot. Het nieuws van de viervoudige

moordaanslag verspreidde zich als een lopend vuurtje door het stadje en het zag zwart van de mensen op de stoep van het Gemeentehuis. Ibelings moest door de te hulp geschoten marechaussee tegen de inwoners van Muiden worden beschermd die op het punt stonden hem te lynchen". Geen wonder, de man had per slot van rekening de burgemeester neer-

geschoten en dat was, zeker in die dagen, een man van aanzien.

Al gauw ging het leven in Muiden weer zijn gewone gang. De Koningin stuurde enkele dagen later via haar particuliere secretaris een blijk van medeleven: 'Hare Majesteit is zeer getroffen door de berichten betreffende het betreurenswaardige ongeval in Uw gemeente en draagt mij op daaraan uiting te geven. De Koningin zal gaarne vernemen hoe de toestand van de gewonden is', zo schrijft de particuliere secretaris. De Koningin had blijkbaar geen abonnement op de *Gooi- en Eemlander*, want dat dagblad deed van dag tot dag verslag van de toestand der gewonden. In de volgende raadsvergadering werd teruggeblikt naar de moordaanslag en hoezeer de gewonden geleden hadden.

'Dikke dames in badcostuum, die een biertje op hadden'

Broodnijd

De oorsprong van de schietpartij was broodnijd tussen verschillende in Muiderberg werkzame strandfotografen. Ibelings was een nieuwkomer, die in 1923 in het dorp was gekomen en een moeilijk karakter had. Hij paste slecht tussen de bevolking. Bij verschillende gebeurtenissen kwam het tot een botsing, wat er toe leidde dat Ibelings steeds meer aan vervolgingswaan ging leiden. Het *Haarlems Dagblad* wist op 7 september te melden dat Ibelings en zijn concurrenten elkaar herhaaldelijk het leven zuur hadden gemaakt. Ibelings bezat een kleine auto. 'Hiermede poogde hij zijn concurrenten menig maal onderstboven te rijden. Veth, een zijner voornaamste concurrenten, heeft hem verleden jaar in zee geworpen. I. heeft onlangs nog eenige malen met een plank om zich heen geslagen. Volgens onpar-

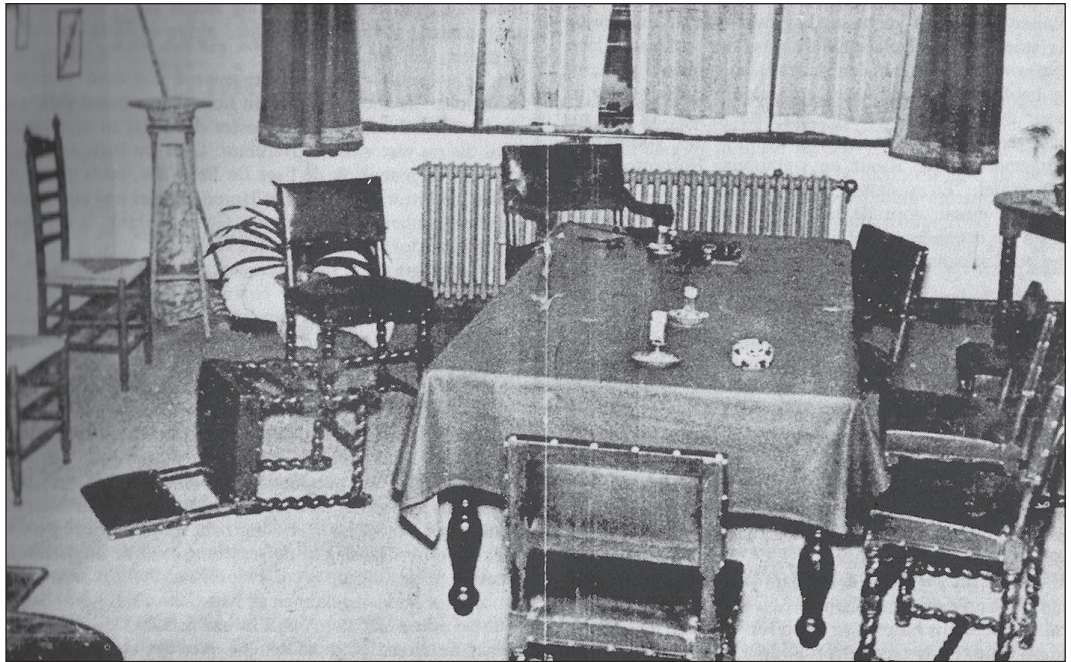
Links:

De waanzinnige fotograaf Ibo Jan Ibelings

Rechts:

De Muidense burgemeester De Raadt

De Raadzaal van Muiden, waar zojuist een aanslag is gepleegd

tijdige dorpelingen zijn ook de tegenstanders niet kieskeurig bij hun plagerijen.'

De directe aanleiding voor de aanslag schijnt gelegen te zijn geweest in een aanvraag voor het gebruik van een stukje gemeentegrond

van 4 x 7 m, dat Ibelings wilde pachten. Deze aanvraag werd door de Gemeente afgewezen. Uit een brief van Ibelings aan de gemeente Muiden:

Aan de Edelachtbare raad der gemeente Muiden.

Geeft met de meest verschuldigde eerbied te kennen I.J. Ibelings, kunstfotograaf, wonende "Pretty Home" te Muiderberg. Oud architect van de N.V. Tielse Bouwver. St. Walburg. Ten eerste, dat gepasseerde zomer, een altijd vrij gedeelte strand, waar jaren lang mijn fototentje heeft gestaan en hoofdzakelijk door bezoekers met kleine beurzen wordt gebruikt gemaakt, is deze gepasseerde zomer in beslag genomen door een cafébedrijf van een zekere Henk Veth.

Ten tweede, dat gepasseerde zomer aan dezen zelfde Henk Veth, die dus een cafébedrijf aan het strand heeft, nog een tweede cafébedrijf is toegestaan op een nieuwe badinrichting. Door een cafébedrijf op deze nieuwe badinrichting toe te laten wordt de onzedelijkheid in de hand gewerkt. Walgelijke toneelen hebben zich alzoo op deze nieuwe badinrichting afgespeeld. Dikke dames in badcostuum, die een biertje op hadden, riepen kelners, tafels en stoelen in zee. Zo wordt in zee kaart gespeeld, ten aanschouwe van veel publiek. Schandelijk!

Waarom ik eerbiedig de vrijheid neem mij tot Uw Edelachtbaren te wenden met het eerbiedige verzoek, het vrije gedeelte strand, welke jaren lang goed is gebleven te handhaven en de vergunning tot cafébedrijf op deze nieuwe badinrichting in te trekken.

Met 1 bijlage gemerkt 19A.B.

*Gedaan te Muiderberg 25 Februari 1931,
Wg. I. J. Ibelings.*

Muiderberg
Strandgezicht

Muiderberg
Badpaviljoen
"de Zeemeeuw"

Niet toerekeningsvatbaar

De strandfotograaf Ibelings moest na de aanslag zijn villa Pretty Home in Muiderberg lange tijd vervisselen met een minder prettige verblijfplaats. De journalist Gieskens vertelde later nog eens dat Ibelings zeker heimwee had naar zijn badplaats, want het verhaal gaat dat hij onder begeleiding van broeders in witte jassen Muiderberg nog eens bezocht heeft en hun tekst en uitleg gaf over de aanslag. Ibo Jan Ibelings kwam op 25 mei 1923 uit Amsterdam naar Muiderberg in gezelschap van zijn vrouw en zijn 3-jarige zoon. Ibelings kwam voor de rechtbank en werd na een uitvoerig proces niet toerekeningsvatbaar verklaard en in een instituut voor geesteszieken geplaatst, waar hij in 1942 is overleden.

Bronnen:

Verenigingsblad HKSM: *Villa Amuda* maart 2005

Archief Gooi- en Eemlander. Het Utrechts Archief (digitale versie van *Utrechts Nieuwsblad*). Noord-Hollands Archief (krantenvier, digitale versie van het *Haarlems Dagblad*). Tijdschrift *Het Leven*.

Dit artikel is ontleend aan: Cees Pfeiffer, De Waanzinnige fotograaf in de raad van Muiden.

De Spiering jaargang 1, nummer 1, maart 1980